

SEVGİ Mİ MERHAMET Mİ?

İbrahim Ay

- Arada bir susarım. Gözlerimi kapatıp derin bir nefes aldığım an, iki kelime çılgın bir fısıltıyla sorgular beni: “*Sevgi mi merhamet mi?*” Ruhum, bilinmez bir rüzgâr gibi savrulur bu iki duygunun ince çizgisi üzerinde. Hangi avuçlayıcı ıslaklığı içime çeker, hangi kırık dalın serin gölgesinde dinlenir gönlüm?

Gece, şehir ışıklarının solgun aydınlığında yürürken ayak seslerim yankılanır kaldırımlarda. Bir zamanlar içimi kavuran bir ateş vardı. Sevgi diye bildiğim o harlı kor. Yıllar önce bir yüzün hatırasını, yumuşacık ellerini tuttuğumda duyduğum titreyen sıcaklık hâlâ içimde. O zamanlar bu sıcaklığa “sevgi” derdim. Kalbimin kıvrımlarında yaşayan o güneş gibi varoluşu, dokunulmaktan nefret ederdi belki ama her an evimi aydınlatan bir ışık gibiydi. Sevgi bir destan gibi uzanırdı göğsümde. Bazen bir çığlık olur, bazen en derin sessizlik. Yıldızların altında uzanmışken sevgili hayallerini dinler gibi her zerrem ateşten bir yumuşaklıkla ısınır. Sevgi, gün ışığı kadar berrak olsa da bazen ateşten bir meltem gibi yumuşak dokunuşlar saklardı içinde. Varoluşunun ortasında sıcak bir şarkı gibi titrer, kederle mutluluğu bir arada anlatırdı.

Merhamet, bambaşka bir perdedir, arkamda sessizce duran bir bahar melodisi gibi. İlkbahar yağmurlarının toprağa değdiği an gibi ince ve serin bir dokunuştur. Bilmezdim nasıl tarif edeceğimi, ta ki buz gibi bir kış sabahı bahçemde açan tek bir kar çiçeğinin nazlı yüzüne bakana dek. İşte o an anladım: Merhamet, yalnız birinin acısını duyar duymaz gözlerinde beliren soluk bir ışık gibidir. Karanlık bir ormanda yolunu kaybetmiş birine umut sunan bir fener gibi yüreklere huzur taşır. Titreyen bir ceylan yavrusunu sırtına alıp ısıtan anne şefkati gibidir. Adını bile bilmediğin bir yarayı sarmak için o yola öylece çıkan, karşılıksız şefkatle dolu ellerde gizlidir. Duygularımın kökü,

merhametin susuz toprakta açan küçük bir çiçek gibi büyür. Öyle ince ve köklü bir his ki görmezden gelmesi imkânsızdır.

Acaba, sevgi yanan bir mum muydu yoksa sonsuz bir alev mi içimi kavuran? Merhamet ise kurumuş bir güle uzatılan ilk yağmur damlası mı? Bazen kavru lan vadilerde aşkın şiirini duyarım, bazen yağmurlu sabahların serinliğinde suya sabahlanmanın kokusunu hissederim. Aşkın aleviyle kavrulurken kuru toprağı canlandıran serin bir fısıltıya muhtaçtır insan. Gün ışığı kadar berrak olan sevgi, sıcaklığıyla içimi aydınlatan engin bir gökyüzüyken merhamet bir yağmur damlasının çitirdayan sessizliği gibidir. Islak toprağı düşüp hayat üfleyen. Güneş batarken pencereye düşen son ışık huzmeleriyle duvarda beliren ince gölgeleri izlerken, sanki sevgi ve merhametin o narin dansını görürüm: Birisi sıcacık, ışıklı ellerle dokunur dünyaya, diğeri serin bir meltem gibi yalnızları okşar.

Kalbimde dönüp duran düşünceler... Acaba sevgiyle merhamet, aslında kardeş iki kuş mudur? Işığı ve gölgeyi birlikte taşıyan iki kanat mı? İçimdeki kavgayı dinleyen bir melek gibi hissettim bazen; ikisinden birini seçmeye çalışmak istemiyorum. Sevgi, can yoldaşının sıcak elini tutmaktır; merhamet, yolda rastladığın yaralı bir köpeğı el uzatmaktır. Hangisi ağır basar böyle yorgun bir günde? Her insanın bir sevgi masalı vardır. Bir ömrün en sevdiği anları, hüznü ve sevinciyle yazar gider. Fakat herkes her an sevgiyle sarmalanmaz. Belki herkes, bir yerine geldiğinde acısını merhametle avutacak birilerine ihtiyaç duyar. Bu ikisi de bir parçamızdır, belki de birbirine dönüşen iki yıldız gibi.

Çocukluk anıları kapıyı çalıyordu birden. Annemin başını okşarken içimde güvende hissettiğim o merhametle, babamın ilgi dolu bakışlarında hissettiğim sıcak sevgi iç içe geçirdi. Büyümek, bazen bu karmaşık duyguları ayırmaya çalışmak demektir. Kardeşimin dizini kanattığı o akşamı hatırlarım. Dizine bulaşan topraktan akan kırmızı sessizce yere düşerken elimi uzatıp acısını paylaştığım o titreşim... O an yakalayamadığım soru hâlâ içimde yankılanır: Elden akan sıcaklık bir şefkat miydi yoksa içinde sevgi taşıyan bir merhamet mi? Hangisi önümde dikilen o acı duvarı yumuşattı?

Bir sahil gecesinde yalnızlığa kapıldığım anları düşünün. Başımda yıldızsız bir gökyüzü, elimde ılık bir kahve fincanı. Dalgaların karanlıkta kıyıya vurup sessizce çekildiği ritmi dinlerken kalbim dalga dalga çarpar. Bir sessiz deniz midir bu sevgi, dalgaları kıyıya vurdukça çoşan? Yoksa merhamet, uzun gecenin içine açan bir çiçek gibi sabırla bekleyen bir ninni mi? Elimdeki kumda kırık deniz kabukları gibi hayallerim şekil değiştiriyor. Gecenin ortasında titreyen bir kelebek mi bu duygular yoksa aynı anda kanat çırparak özgürleşmeye çalışan iki yüreğin titremesi mi?

Yine de bir gün gerçek dünya beni yakaladı. Buz gibi bir kış gecesinin suskunluğunda, kafamda onca soru, kucağımda umutlarımı taşıdığım sepetim varken karanlığın içinde bir titreyen kedi gördüm. Ayağı kanlıydı, korku dolu gözleri

bana öfkeyle değil, çaresizlikle bakıyordu. O anda içimde ne vardı, gözlerimde öfke mi yoksa farkında olmadan doğan bir şefkat mi? Titreyen yavru kediyi kucakladığımda, ellerim ıslanmıştı usul usul. Onu yargılamayı bıraktım. Kuytu bir köşede öksüz kalmıştı ve tüm sıcaklığını bana gereksiz bir suçmuşçasına teslim ediyordu. Suçlamak yerine kucakladım. Belki de o gece yaptığım en saf eylemdi bu. Ellerim o andan sonra hafifledi. Bir parça merhamet, taş kalbimi yumuşatıyordu. Şimdi düşündüğümde anlıyorum. O an içimde beslenen şey ne bir halk övgüsüydü ne bir fedakârlık isteği, sade bir merhametti belki. Fark ettim ki insanların acısına uzanan her el, sevginin de küçük bir parçasını taşımış aslında.

Çocukluğumun bahçesinde, bir tohum gömdüğüm günleri hatırlarım. Toprağı sevgiyle yoğurduğum o zamanları... Ona her sabah elimdeki sürahiyle su verdiğimde, konuşur gibi sessizce fısıldardım ona. Büyüyen filiz, her okşayışında umut çiçeği gibi çoğalırdı. Öyle zannederdim ki beslediğim her şey yalnızca sevginin gücüyle yeşerecek. Ta ki bir sabah uyandığımda, o minik filizi kökünden söküp savrulmuş hâlde bulana dek... Sevgiyle beslediğim o filiz kimsesiz kalmıştı. O kırık dalı yeniden hayatla buluşturacak olan aslında merhametin yağmurlarıydı belki de... Meğer sevgiyle filizlendirdiğim her şey, aynı anda merhametin de yağmuruna muhtaçmış.

Bazen kendime soruyorum: Sevgi mi daha güçlü, yoksa merhamet mi? Hayat, çok kere öğretmişti bana ki sevgi bir kale gibidir, dışarıdan bakınca sağlam ve sert görünse de içi ince cam tabakalardan yapılmıştır. Darbeyi alınca çatlar, kırılır. Merhamet ise durmadan akan bir nehirdir, ona engel olamazsınız, ama yönünü değiştirebilirsiniz. Akılda hangisi daha kalıcıdır, hangisi kalpte daha derin bir iz bırakır? Düşüncelerim arasından bir kavga yükselir bazen. Sessiz bir sensizlik gecesinde kendime duyduğum sevgi, beni affetmeyen bir ateş gibidir. Kırılğan hatalarımı cehenneme çevirir. Oysa başkalarına duyduğum merhamet, uzakta yanan bir kamp ateşi gibi içimi ısıtır, içinde geçmişimin küllerinden bile yeni umutlar tutuşturur.

Çamurlu bir yolda yürürken ayak izlerimin içine su birikir, altın rengine benzeyen hayallerim o suyun derinliklerine gömülür. İşte o an anlarım başkası için yüreğinden kopardığın sıcak bir yaprak, işte sevgi; karşındakinin acısını gördüğünde duraksamadan düşen tek bir gözyaşı ise merhamettir. Sevgi, kırılan bir dalın çıtırtısında gizlidir; merhamet ise derin bir nefes alıp verişteki huzur veren esintisinde. Bir dal çatlar, usulca kırılırken çıkardığı çıtırtı sevgiyi fısıldar kulağımıza. Merhamet ise bir bebek gibi derin nefes alıp verirken tüm dünyayı kuşatan sessizlikte gizli.

Bazen düşünüyorum, merhamet ile sevgi aynı heykeltıraşın iki eli gibidir. Biri yumuşak toprağı okşar, diğeri ateşi ellerinde taşır. Kalbimin en derin köşesi onlar için bir mabet gibiydi. Gün batarken kendi gölgeme bakar bulduğum o ince çizgiyi seçmeye çalışırım. Sevgi ile merhamet arasındaki çizgi! Onun etra-

fında bir kuş gibi dönerim, olaya yukarıdan bakar gibi. Sanki hayatımda sevgi ve merhamet, eski bir mabette yan yana duran iki heykel oldu. Hangisine kanat çırpısam, hangisine güvensen, bilemem... Belki de her iki heykel de aynı kalbin ürünüdür. Hangisi daha gerçek, hangisi daha yüce, cevabını gökyüzüne seslenip sorar gibi hissederim.

Sevgi mi, merhamet mi? Bazen en doğru ve en zor cevap sadece susmak, gökyüzünü dinlemek ve cevabı gürültüden uzak bir yıldızda aramaktır. Akşamın altın ışıkları altında, uzayan gölgelerin arasından, içimin en sessiz köşesine sığınırım. Gözlerimi kapatır, yüreğime sorarım: *Sevgi mi merhamet mi?* Belki de cevap, sessiz yıldızların altında, dilinde sözcük olmayan duyguların kucağındadır.